

สารบัญ

	หน้า (1)
บททั่วไป	
บทที่ 1	
ความหมายของคำว่าทรัพย์สินและทรัพย์สิน	1
บทที่ 2	
ประเภทของทรัพย์สิน	7
อสังหาริมทรัพย์	7
สังหาริมทรัพย์	11
ทรัพย์สินแบ่งได้และทรัพย์สินแบ่งไม่ได้	11
ทรัพย์สินนอกพาณิชย์	13
บทที่ 3	
ส่วนควบ เครื่องอุปกรณ์ ดอกผล	15
ส่วนควบ	15
อุปกรณ์	20
ดอกผล	24
บทที่ 4	
บุคคลสิทธิและทรัพย์สินสิทธิ	31
ทรัพย์สินสิทธิ	31
บุคคลสิทธิ	31
ข้อแตกต่างระหว่างทรัพย์สินสิทธิและบุคคลสิทธิ	32
บทที่ 5	
การได้มาซึ่งทรัพย์สินสิทธิ	35
การได้มาโดยทางนิติกรรม	37
การได้มาโดยทางอื่นนอกจากนิติกรรม	48
บทที่ 6	
การเพิกถอนการได้ทรัพย์สินสิทธิทางทะเบียน	61
บทที่ 7	
การเปลี่ยนแปลง ระบุ และกลับคืนมาซึ่งทรัพย์สินสิทธิ	65

	หน้า
บทที่ 8	
การเรียกร้องสิทธิหาริมทรัพย์เดียวกัน	67
บทที่ 9	
ทรัพย์สินของแผ่นดิน	71
ผลของการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน	85
การสันลักษณะที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน	88
บทที่ 10	
การได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์	93
ที่งอกริมดลิ่ง	93
เกาะและทางน้ำต้นเขิน	95
สร้างโรงเรือนในที่ดินของผู้อื่นโดยสุจริต	95
สร้างโรงเรือนในที่ดินของผู้อื่นโดยไม่สุจริต	99
สร้างโรงเรือนรुकล้ำในที่ดินของผู้อื่น	101
สร้างโรงเรือนในที่ดินที่เป็นเจ้าของโดยมิเงื่อนไข	108
สร้างสิ่งปลูกสร้างต้นไม้หรือรั้วชาติในที่ดินของผู้อื่น	109
สร้างสิ่งปลูกสร้างต้นไม้หรือรั้วชาติในที่ดินของตนด้วยสัมภาระของผู้อื่น	110
เอาสิทธิหาริมทรัพย์ของผู้อื่นมารวมเป็นส่วนควบ	112
เอาสัมภาระของผู้อื่นทำเป็นสิ่งของขึ้นใหม่	115
การได้กรรมสิทธิ์ในสิทธิหาริมทรัพย์ไม่มีเจ้าของ	118
ทรัพย์สินที่ไม่เคยมีเจ้าของมาก่อน	118
ทรัพย์สินที่เคยมีเจ้าของมาก่อนแต่เจ้าของได้เลิกการครอบครองโดยเจตนา	
สละกรรมสิทธิ์	119
สัตว์ป่า	120
การได้มาซึ่งของตกหาย ทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำผิด และสิทธิหาริมทรัพย์	
มีค่าซึ่งซ่อนหรือฝังไว้	123
การได้มาซึ่งทรัพย์สินโดยสุจริตในพฤติการณ์พิเศษ	131
การได้กรรมสิทธิ์โดยอายุความ	144
การได้มาซึ่งที่ดินตามกฎหมายที่ดิน	145

	หน้า
บทที่ 11	
แดนแห่งกรรมสิทธิ์และการใช้กรรมสิทธิ์	147
มาตรา 1335	147
มาตรา 1336	147
มาตรา 1337	150
ข้อจำกัดโดยกฎหมาย	153
มาตรา 1338	153
มาตรา 1339	154
มาตรา 1340	154
มาตรา 1341	155
มาตรา 1342	156
มาตรา 1343	157
มาตรา 1344	157
มาตรา 1345	158
มาตรา 1346	158
มาตรา 1347	159
มาตรา 1348	159
มาตรา 1349	160
มาตรา 1350	163
มาตรา 1351	164
มาตรา 1352	165
มาตรา 1353	167
มาตรา 1354	168
มาตรา 1355	168
บทที่ 12	
กรรมสิทธิ์ร่วม	169
มาตรา 1356	169

	หน้า
มาตรา 1357	170
สิทธิและหน้าที่ของเจ้าของรวมในทรัพย์สินที่เป็นกรรมสิทธิ์รวม	172
สิทธิในการจัดการทรัพย์สินร่วมกัน มาตรา 1358	172
ใช้สิทธิอันเกิดแต่กรรมสิทธิ์ต่อผู้บุคคลภายนอก มาตรา 1359	176
มีสิทธิใช้สอยและได้ดอกลผลตามส่วนของตน มาตรา 1360	179
มีสิทธิจำหน่าย จำนอง ฯลฯ เฉพาะส่วนของตน มาตรา 1361	181
มีหน้าที่ต้องช่วยออกค่าจัดการ ค่าภาษี ค่ารักษา และค่าใช้จ่ายทรัพย์สินรวมตามส่วนของตน มาตรา 1362	185
มีสิทธิเรียกให้แบ่งทรัพย์สินที่เป็นกรรมสิทธิ์รวม มาตรา 1363	186
วิธีแบ่งทรัพย์สินรวม มาตรา 1364	188
เจ้าของรวมต้องรับผิดชอบในหนี้อันเกี่ยวกับทรัพย์สินรวม มาตรา 1365	192
เจ้าของรวมต้องรับผิดชอบต่อเจ้าของรวมเสมือนเป็นคู่ขาย มาตรา 1366	195
บทที่ 13	
สิทธิครอบครองและครอบครองปรปักษ์	197
มาตรา 1367	200
มาตรา 1368	210
มาตรา 1369	213
มาตรา 1370	214
มาตรา 1371	215
มาตรา 1372	216
มาตรา 1373	216
มาตรา 1374	218
มาตรา 1375	221
มาตรา 1376	232
มาตรา 1377	232
มาตรา 1378	238
มาตรา 1379	238
มาตรา 1380	239

	หน้า
มาตรา 1381	244
การครอบครองปรักษ	252
มาตรา 1382	252
มาตรา 1383	262
มาตรา 1384	263
มาตรา 1385	264
มาตรา 1386	266
บทที่ 14	
การจำยอม	269
มาตรา 1387	269
การได้การจำยอม	272
การก่อการะเพิ่มขึ้นแก่การยทรัพย์	283
มาตรา 1388 และมาตรา 1389	283
มาตรา 1390	286
มาตรา 1391	288
มาตรา 1392	289
ลักษณะของการจำยอม	290
มาตรา 1393	290
การแบ่งแยกการยทรัพย์ และสามยทรัพย์	292
(มาตรา 1394 มาตรา 1395)	292
มาตรา 1396	293
การระงับสิ้นไปแห่งการจำยอม	294
มาตรา 1397	294
มาตรา 1398	295
มาตรา 1399	292
มาตรา 1400	298
มาตรา 1401	300

	หน้า
บทที่ 15	
สิทธิอาศัย	301
มาตรา 1402	301
มาตรา 1403	301
มาตรา 1404	304
มาตรา 1405	305
มาตรา 1406	305
มาตรา 1407	306
มาตรา 1408	307
มาตรา 1409	307
บทที่ 16	
สิทธิเหนือพื้นดิน	309
มาตรา 1410	309
มาตรา 1411	310
การสิ้นไปของสิทธิเหนือพื้นดิน	310
มาตรา 1412	310
มาตรา 1413	311
มาตรา 1414	312
มาตรา 1415	313
มาตรา 1416	314
บทที่ 17	
สิทธิเก็บกิน	317
มาตรา 1417	317
มาตรา 1418	319
มาตรา 1419	320
มาตรา 1420	321
มาตรา 1421	322

	หน้า
มาตรา 1422	322
มาตรา 1423	323
มาตรา 1424	324
มาตรา 1425	325
มาตรา 1426	327
มาตรา 1427	327
มาตรา 1428	328
บทที่ 18	
การติดพันในอสังหาริมทรัพย์	331
มาตรา 1429	331
มาตรา 1430	332
มาตรา 1431	333
มาตรา 1432	334
มาตรา 1433	334
มาตรา 1434	335

บททั่วไป

กฎหมายลักษณะทรัพย์นั้น ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้บัญญัติไว้ในบรรพ 1 ตั้งแต่มาตรา 137 ถึงมาตรา 148 และในบรรพ 4 ตั้งแต่มาตรา 1248 ถึงมาตรา 1434 ในบรรพ 1 นั้น เป็นการบัญญัติถึงลักษณะและความหมายของทรัพย์ชนิดต่าง ๆ และความสัมพันธ์ของทรัพย์ตั้งแต่สองสิ่งขึ้นไปที่มาสัมพันธ์กันในรูปแบบต่าง ๆ และเมื่อมีความสัมพันธ์กันในรูปแบบใดแล้วก่อให้เกิดผลอย่างไรตามกฎหมาย ส่วนในบรรพ 4 นั้น เป็นการบัญญัติถึงสิทธิ ๆ ที่บุคคลมีอยู่ในทรัพย์สินในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กรรมสิทธิ์ สิทธิอาศัย ภาระจำยอม สิทธิครอบครอง ฯลฯ

การแบ่งประเภทของทรัพย์นั้น ในทางทฤษฎีแบ่งแยกได้หลายวิธี เช่น ในกฎหมายโรมันแบ่งแยกทรัพย์ออกเป็นทรัพย์มีรูปร่าง (Corporeal Property) กับทรัพย์ไม่มีรูปร่าง (Incorporeal Property) ในกฎหมายของประเทศอังกฤษแบ่งเป็นทรัพย์เคลื่อนที่ได้ (สังหาริมทรัพย์ movable) และทรัพย์เคลื่อนที่ไม่ได้ (อสังหาริมทรัพย์ immovable) ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แบ่งประเภทของทรัพย์ออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภท คืออสังหาริมทรัพย์ (immovable) กับสังหาริมทรัพย์ (movable) ส่วนการแบ่งประเภทของทรัพย์ชนิดอื่น ๆ เช่น ทรัพย์แบ่งได้ ทรัพย์แบ่งไม่ได้ ทรัพย์นอกพาณิชย์ ล้วนแต่เป็นสังหาริมทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์ทั้งสิ้น